

Stowarzyszenie „VIDES”, ul. Warszawska 152, 05-092 ŁOMIANKI

NIP 7133070322; Regon 060687540; KRS 0000024487;

PKO Bank Polski 19 1020 1026 0000 1202 0267 0222

vides.polska@gmail.com; www.vides.pl; www.facebook.com/videsPL/

Standardy ochrony małoletnich w Stowarzyszeniu „VIDES”

Preambuła

VIDES, Międzynarodowe Stowarzyszenie Wolontariatu, promowane i wspierane przez Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki, wierzy w społeczeństwo braterskie i solidarne, oparte na poszanowaniu godności każdej osoby, postrzegające młodych ludzi jako aktywnych obywateli, zaangażowanych w ciągłe poszukiwania wspólnego dobra i dąży do promowania wolontariatu młodzieżowego jako narzędzia formacji dla młodych ludzi w celu budowania społeczeństwa braterskiego i solidarnego, w poszanowaniu praw człowieka i dóbr publicznych na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Życie, wolność, sprawiedliwość, solidarność, nadzieja, radość, pokój, wymiana kulturowa i dialog międzyreligijny to wartości promowane i przeżywane w tym Stowarzyszeniu.

Wolontariat promowany przez Stowarzyszenie „VIDES” ma charakter wychowawczy, rozwijając wzajemność na wszystkich poziomach, między osobami, między pokoleniami i między narodami, a także społeczny i misyjny.

Jako wyraz charyzmatu salezjańskiego i w optyce systemu prewencyjnego VIDES uznaje młodych za żyzną glebę, bogatą w potencjał, która, mądrze uprawiana, może stać się owocnym polem urzeczywistnienia cywilizacji miłości. Dlatego VIDES stara się bezwarunkowo przyjąć każdą młodą osobę i stojąc przy niej w momencie dojrzewania, w którym się właśnie znajduje, pokierować nią tak, aby odnalazła samą siebie na nowo w ramach autentycznych, relacyjnych doświadczeń służby i ofiarowania siebie innym.

VIDES mocno wierzy w pozytywne energie młodych ludzi, ułatwia ich protagonizm oraz ich wzrastanie ku pełni człowieczeństwa, zachęca ich do ofiarowania daru z prostotą, aby „dwa bochenki i dwie ryby”, które każdy może oddać do dyspozycji, mogły zostać pomnożone przez miłosierną miłość Boga, który raduje się życiem swoich stworzeń.

Formacja w Stowarzyszeniu „VIDES” stawia w centrum młodych. Poprzez propozycję formacyjną daje wszystkim i każdemu z osobna możliwość wzrastania we wszystkich wymiarach swojej osoby. W tym procesie młodzi ludzie odgrywają aktywną rolę, zgodnie z zasadą pedagogiki salezjańskiej, która prowadzi do odkrycia w każdym jakiegoś dobra w celu rozwijania go, wzmacniania, i kieruje ich ku życiu z inicjatywą i poczuciem odpowiedzialności.

Formacja wolontariuszy opiera się na systemie prewencyjnym św. Jana Bosko. Metodę prewencyjną można opisać jako system wychowawczy, który jest inspirowany pedagogicznym humanizmem chrześcijańskim i posiada określone cele, strategie operacyjne, metody, środki, a także odnosi się do treści i doświadczeń wspólnoty żyjącej w atmosferze bezpieczeństwa, przyjaźni i empatii. Te elementy harmonijnie uzupełniają się wzajemnie i nie mają sztywno ustalonej sekwencji, ponieważ są dostosowane do wieku i sytuacji odbiorców.

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez personel Stowarzyszenia „VIDES” jest działanie dla dobra młodego wolontariusza/lub dziecka i w jego najlepszym interesie. Każdy członek personelu traktuje wolontariusza/lub dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez kogokolwiek wobec wolontariusza/lub dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Personel Stowarzyszenia, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych Stowarzyszenia oraz swoich kompetencji.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

§ 1

Personelem lub członkiem personelu jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, członek organizacji, a także wolontariusz i stażysta.

Zarządem organizacji jest osoba, organ lub podmiot, który w strukturze danej organizacji zgodnie w obowiązującym prawem i/lub wewnętrznymi dokumentami jest uprawniony do podejmowania decyzji o działaniach organizacji.

Prezesem w Stowarzyszeniu „VIDES” jest osoba reprezentująca Stowarzyszenie z ramienia organizacji, zgodnie z wpisem do KRS.

Grupa lokalna „VIDES” – to grupa wolontariuszy, należąca do wolontariatu w konkretnej miejscowości/społeczności lokalnej.

Opiekunem grupy lokalnej „VIDES” jest osoba odpowiedzialna za grupę wolontariuszy w konkretnej miejscowości/społeczności lokalnej.

Młodym Wolontariuszem jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.

Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.

Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.

Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka/opiekunów prawnych. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.

Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu organizacji lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.

Osoba odpowiedzialna za Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem to wyznaczony przez zarząd Stowarzyszenia „VIDES” członek personelu sprawujący nadzór nad realizacją Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem w organizacji oraz ich aktualizacją, odpowiedzialnego za składanie zawiadomień i przygotowanie personelu.

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji – to wyznaczony przez zarząd pracownik odpowiedzialny za koordynację działań interwencyjnych.

Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w Internecie - należy przez to rozumieć osobę odpowiedzialną za zapewnienie bezpiecznych warunków korzystania przez dziecko z Internetu na terenie placówki.

Osoba odpowiedzialna za ochronę dziecka - należy przez to rozumieć pracownika wyznaczonego przez zarząd, odpowiedzialnego za przyjmowanie zgłoszeń o zagrożeniu dobra dziecka.

Osoba odpowiedzialna za udzielenie wsparcia dziecku - należy przez to rozumieć osobę odpowiedzialną za opracowanie planu pomocy dziecku i monitorowanie jego realizacji.

Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Standardy/Polityka ochrony dzieci – terminy w niniejszym dokumencie stosujemy zamiennie.

Stowarzyszenie „VIDES”/stowarzyszenie/organizacja - terminy w niniejszym dokumencie stosujemy zamiennie.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 2

Personel Stowarzyszenia „VIDES” posiada wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.

W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka personel stowarzyszenia podejmuje rozmowę z opiekunami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.

Personel monitoruje sytuację i dobrostan dziecka.

Personel zna i stosuje zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko. Zasady stanowią **Załącznik nr 1** do niniejszej *Polityki*. Oświadczenie o zapoznaniu z zasadami bezpiecznych relacji personel-dziecko stanowi **Załącznik nr 2**.

Rekrutacja personelu odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu. Zasady stanowią **Załącznik nr 3** do niniejszej *Polityki*.

Oświadczenie personelu o zapoznaniu się ze standardami ochrony dzieci stanowi **Załącznik nr 4**.

Oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska stanowi **Załącznik nr 5** do niniejszej *Polityki*.

Oświadczenie w zakresie stosowania standardów ochrony dzieci dla firm outsourcingowych, zatrudnianych przez Stowarzyszenie „VIDES” stanowi **Załącznik nr 6**.

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka

§ 3

Zagrożenie bezpieczeństwa dzieci może przybierać różne formy, z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.

Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa dzieci:

- ✓ popełniono przestępstwo na szkodę dziecka (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem),
- ✓ doszło do innej formy krzywdzenia, niebędącej przestępstwem, takiej jak np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie,
- ✓ doszło do zaniedbania potrzeb życiowych dziecka (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).

Na potrzeby niniejszego dokumentu wyróżniono procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę dziecka przez:

- ✓ osoby dorosłe (personel, inne osoby trzecie, rodziców/opiekunów prawnych),
- ✓ inne dziecko.

§ 4

W przypadku powzięcia przez członka personelu podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez dziecko lub opiekuna dziecka, członek personelu

ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji zarządowi organizacji. Notatka może mieć formę pisemną lub mailową. Wzór notatki służbowej stanowi **załącznik nr 7**.

Interwencja prowadzona jest przez zarząd organizacji, który może wyznaczyć na stałe do tego zadania inną osobę. Listę ważnych kontaktów oraz instytucji świadczących pomoc stanowi **Załącznik nr 8**.

Interwencję w grupach lokalnych Stowarzyszenia „VIDES” podejmuje opiekun grupy lokalnej.

W przypadku wyznaczenia innej osoby jej dane (imię, nazwisko, e-mail, telefon) zostaną podane do wiadomości personelu, dzieci/młodych wolontariuszy i opiekunów.

Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do prowadzenia interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez Prezesa Stowarzyszenia „VIDES”.

Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony zarządu organizacji, a nie została wyznaczona osoba do prowadzenia interwencji, wówczas działania opisane w niniejszym rozdziale podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia.

Do udziału w interwencji można poprosić specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z dzieckiem o trudnych doświadczeniach.

Zarząd organizacji informuje opiekunów o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinno-opiekuńczy, lub najbliższy ośrodek pomocy społecznej).

Po poinformowaniu opiekunów zgodnie z punktem poprzedzającym, zarząd organizacji składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej.

Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.

Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi **Załącznik nr 9** do niniejszej *Polityki*. Kartę załącza się do rejestru interwencji prowadzonego przez organizację.

§ 5

W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja – tel. 997, pogotowie ratunkowe tel. 112 lub 999). Poinformowania służb dokonuje członek personelu, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie wypełnia kartę interwencji.

§ 6

Krzywdzenie przez osobę dorosłą

W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka, zarząd organizacji przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności jego opiekunami.

Zarząd organizacji stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.

Zarząd organizacji organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb. Wzór notatki ze spotkania/rozmowy z rodzicami i/lub innymi osobami mającymi wiedzę o incydencie/zdarzeniu stanowi **Załącznik nr 10**.

W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo zarząd organizacji sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.

W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą dziecku, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają dziecka, które doświadczyło krzywdzenia, zarząd organizacji sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.

W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że opiekun dziecka zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec dziecka (rodzic/inny domownik krzyczy na dziecko, stosuje klapsy lub podobne rodzajowo kary fizyczne), należy poinformować właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie, gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa, bądź – w przypadku przemocy i zaniedbania – konieczności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.

W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez członka personelu organizacji, wówczas osoba ta zostaje odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy.

W przypadku gdy członek personelu organizacji dopuścił się wobec dziecka innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, zarząd organizacji powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać osobę podejrzewaną o krzywdzenie, dziecko oraz innych świadków zdarzenia. W sytuacji gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka, należy rozważyć rozwiązanie stosunku prawnego z osobą, która dopuściła się krzywdzenia, lub zarekomendować takie rozwiązanie zwierzchnikom tej osoby. Jeżeli osoba, która dopuściła się krzywdzenia, nie jest bezpośrednio zatrudniona przez organizację, lecz przez podmiot trzeci, wówczas należy zarekomendować zakaz wstępu tej osoby na teren organizacji, a w razie potrzeby rozwiązać umowę z instytucją współpracującą.

Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa dziecka zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.

§ 7

Krzywdzenie rówieśnicze

W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko przebywające w organizacji (np. na spotkaniach, warsztatach, koloniach, półkoloniach) należy przeprowadzić rozmowę z dzieckiem podejrzewanym o krzywdzenie oraz jego opiekunami, a także oddzielnie

z dzieckiem poddawany krzywdzeniu i jego opiekunami. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji. Dla dziecka krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne karty interwencji.

Wspólnie z opiekunami dziecka krzywdzącego należy opracować plan naprawczy, celem zmiany niepożądanych zachowań.

Z opiekunami dziecka poddawany krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia. Wzór stanowi **Załącznik nr 11**.

W trakcie rozmów należy upewnić się, że dziecko podejrzewane o krzywdzenie innego dziecka samo nie jest krzywdzone przez opiekunów, innych dorosłych bądź inne dzieci. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego dziecka.

W przypadku, gdy dziecko krzywdzące nie uczestniczy w działaniach organizacji należy porozmawiać z dzieckiem poddawany krzywdzeniu, innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu, a także z opiekunami dziecka krzywdzonego celem ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Zarząd organizacji organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb oraz o sposobach reakcji na zdarzenie (poinformowanie sądu rodzinnego, poinformowanie szkoły, poinformowanie opiekunów dziecka krzywdzącego).

Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.

Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej 17 lat, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.

W ramach działań prewencyjnych omawia się z wychowankami i młodymi wolontariuszami zasady bezpiecznych relacji dziecko-dziecko. Zasady stanowią **Załącznik nr 12**.

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku dziecka

§ 8

Stowarzyszenie zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Stowarzyszenie, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.

Wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku dziecka stanowi **Załącznik nr 13** do niniejszej *Polityki*.

§ 9

Personelowi organizacji nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie organizacji bez pisemnej zgody opiekuna dziecka.

W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, personel organizacji może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

§ 10

Upublicznienie przez członka personelu wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka. Dobrą praktyką jest również pozyskiwanie zgód samych dzieci.

Pisemna zgoda, o której mowa powyżej, powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie www.vides.pl w celach promocyjnych).

Rozdział V

Zasady dostępu dzieci do internetu

§ 11

Organizacja, zapewniając dzieciom dostęp do internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.

Na terenie organizacji dostęp dziecka do internetu możliwy jest:

- ✓ pod nadzorem członka personelu organizacji – na urządzeniach organizacji,
- ✓ bez nadzoru – na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się na terenie organizacji (dostęp swobodny),
- ✓ za pomocą sieci wifi organizacji, po podaniu hasła.

W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem członka personelu organizacji, osoba ta ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu. Członek personelu czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z internetu przez dzieci podczas zajęć.

Organizacja zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu, przy komputerach, z których możliwy jest dostęp swobodny do sieci.

Rozdział VI

Monitoring stosowania *Polityki*

§ 12

Zarząd Stowarzyszenia „VIDES” wyznacza Prezesa s. Justynę Brzuchnalską jako osobę odpowiedzialną za Standardy ochrony dzieci w organizacji.

Osoba, o której mowa w punkcie poprzedzającym, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji *Polityki*, za reagowanie na sygnały naruszenia *Polityki* i prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w *Polityce*.

Dane kontaktowe do osoby odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń, osoby odpowiedzialnej za standardy ochrony dzieci, osoby odpowiedzialnej za składanie zawiadomień oraz udzielanie wsparcia dziecku stanowi **załącznik nr 8** do niniejszej Polityki.

Osoba, o której mowa powyżej, przeprowadza wśród personelu organizacji, raz na 2 lata, ankietę monitorującą poziom realizacji *Polityki*. Wzór ankiety stanowi **Załącznik nr 14** do niniejszej *Polityki*.

W ankiecie personel może proponować zmiany *Polityki* oraz wskazywać naruszenia *Polityki* w organizacji.

Osoba, o której mowa w powyższym ustępie niniejszego paragrafu, dokonuje opracowania ankiet wypełnionych przez członków personelu. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje zarządowi organizacji.

Zarząd organizacji wprowadza do *Polityki* niezbędne zmiany i ogłasza personelowi, dzieciom i ich opiekunom nowe brzmienie *Polityki*.

Rozdział VII

Przepisy końcowe

§ 13

Standardy ochrony dzieci w Stowarzyszeniu „VIDES” obowiązują od dnia ich ogłoszenia.

Ogłoszenie następuje przez zamieszczenie tekstu standardów z załącznikami na stronie vides.pl. Dzieci/młodzi wolontariusze zostaną poinformowani w czasie pierwszych spotkań w swoich grupach lokalnych.